

Ի սոյն աստուածայաճ քաղաքիս շինեալ ի վիճածիւ բլրոջ դադաթան՝ աստուածաբնակ ուխտ, երկնաքատակ առագաստ, խորհրդարան խորան եւ շնորհաբաշխ տաճար՝ յանուն հիաճրաշ Սրբոյն Յովհաննու Կարապետին՝: Սահմանաւորեալ արե-

Բաղձոր = Բաղայ գաւառ եւայն Բաղէն անոնցած կամ բարդուած ըլլան: — Ունինք Սալեւ, աւաբար, աւալայտակ: [Այնթապի թրքերէնին մէջ մնացած է Սալ բառը: Այնթապոց աւալ, սակայն, միակտոր քալէ շինուած հնձան մ'է. ընդհանրապէս ուղղանկիւն քառակուսի ձեւով (մեծութիւն 1,5X1, աւելի կամ նուազ) եւ 25 կամ 30 սանտիմէտր փորուածքով]: Հաւանաբար նախնիք Սալբու կամ Բալբու այս տեղը անուանած ըլլան Սալնա-ձոր կամ Սալնոյ-ձոր: Եւ ասուգիւ Բաղէշ բալբու եւ սալբու սարուձոր մ'է (հմմտ. Բեւաշնաթիւն թիւ 1141, իմ յօդուածը): Բաղէշը լած եմ որ ասորերէնով ալ ստուգաբանուած է պարթիւ նշանակութեամբ: Բայց ասորերէնի նկատմամբ ձեռնհաս չեմ բանմըսելու: Խոշ = Աղձնիք. Ինճիճեան (Աշխհ. Ասիա. Մասն Առաջին. հատոր Ա. էջ 201) «Խոշ. ի հնու. մն խոշոց Գիւղ Սասնոյ սւր էր Ս. ուխտն թովմայի Առաքելոյն»:

Հայերէնով այսպիսի ստուգաբանութիւն մը՝ որչափ ալ հաւանական ըլլայ, դեռ Բաղ-էշ բառին կետքը, -եւ, կը մնայ մի՞թիւն մէջ:

Հ. Յ. Տաշեան՝ «անորոշ բառ մըն է, կ'ըսէ Բաղէշի համար. իսկ Պրոֆ. Հիւրշման, որուն կարծիքը հարցոց Հ. թ. Կէտիկեան, երբեք չհաւանիր հայերէն ստուգաբանութեան, եւ նոյն իսկ չընդունիր Սալ = Բաղ բառերու նոյնութիւնը՝ Պիթիւղի բարբառով, հիմնուելով սա իրողութեան վրայ թէ «հին հայերէնի ղ տառը, աշխարհաբարի մէջ միշտ ղ կը մնայ եւ արդի հայերէնին մէջ ալ ղ = ղ է, և ամենեւին չ'ըլլար»: Իսկ ընդունուած ատեն, կ'ըսէ, «արդեօք Բաղէշը խոշ-կամ աւալ-նշանակելու է: Ասպիժմ, կը յարէ Պրոֆ. Հիւրշման, այս բառը անմեկնելի կը մնայ եւ թերեւս հայկական ծագում ալ չունի:»

1 Ախտիւն Բալ-բ' գեղեցիկ բացատրութեամբ կը հասկընէ այն ժայռոտ տեղը, որուն վրայ շինուած է Ամբոտ: Յովհաննէս Մկրտչի Իօնը տիտղոսներէն մէկն ալ է Ախտիւն (= Ամուլի որդի), Չաքարիայի եւ Եղիսարէթի որդին. Եղիսարէթ որ «ամուլն կոչեցեալ» էր, իր ծերութեան մէջ ու-